

Kultur- och fritidsnämnden

Riccard Slettengren Badiali
Utvecklingsledare
Riccard.Slettengren@ekero.se

Motionssvar – medborgarinflytande i Ekerö kommun

Dnr KFN22/10

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen att besluta att beslutssatserna 1, 2, 3 och 4 anses behandlade.

Sammanfattning av ärendet

Desirée Björk (Ö), Bernt Richloow (Ö), Robert Oberascher (Ö) och Elaine Adlertz (Ö) inkom 2021-11-04 med en motion till kommunfullmäktige med förslag på åtgärder som ska öka medborgarinflytandet i Ekerö kommun.

Ledamöterna föreslår:

- ”- Att E-förslag införs med möjlighet att lämna synpunkter och skapa en medborgardialog i kommunen.
- Att det skapas mobila appar, för att även få med de ungas röst (Speak app) i politiken.
- Att ett årligt ungdomsfullmäktige införs.
- Att ett ungdomsråd skapas.”

Arbetet med medborgarinflytande behöver ständigt utvecklas. Medborgare i Ekerö kommun har höga förväntningar på möjligheten att påverka kommunens arbete även mellan val. Genom att involvera fler i medborgarinflytandeinsatser förväntas därtill medborgares intresse att delta i de politiska partiernas aktiviteter öka. För närvarande pågår breda utvecklingsinsatser i kommunen, dels för att underlätta för medborgares eget engagemang och delaktighet i samhällsutvecklingen och dels för att medborgare i större utsträckning ska kunna bidra till och påverka kommunens arbete och beslut. Förutsatt detta samt hur insatserna är organiserade föreslås att beslutssats 1 om att införa E-förslag bör anses behandlad då arbete pågår med att undersöka ändamålsenliga former för att omhänderta medborgares förslag i kommunen. Beslutssats 2 om att det skapas mobila appar anses behandlad då frågan är under beredning på Idélabbet. Samt vidare att beslutssats 3 och 4 anses behandlade i och med motionssvar 2020-08-13 samt befintligt arbete med att utveckla ungdomsinflytandet i kommunen.

Beslutsunderlag

Motion – Det är dags för reellt medborgarinflytande i Ekerö kommun,
Motionssvar - Införande av ungdomsfullmäktige i Ekerö kommun, 2020-08-13

Ärendet

I Ekerö kommun är arbetet med medborgarinflytande uppdelat i insatser på övergripande strategisk nivå och i direkta inflytandeinsatser som ska möjliggöras av samtliga nämnder och förvaltningar. Som grund till arbetet finns det politiska målområdet "Medborgarinflytande". I detta stipuleras att:

"En fungerande demokrati bygger på kommunikation. Den kan ske genom medlemskap i ett politiskt parti, medborgarförslag, medborgardialog, fokusgrupper och flera andra sätt. Kommunfullmäktiges sammanträden är öppna för allmänheten där medborgare kan ta del av den politiska debatten som åhörare. Genom att involvera våra medborgare tidigt i planeringar vill vi skapa ett öppet klimat där vi tar tillvara våra invånares kunskap och synpunkter i beslutsprocessen gällande frågor som berör många t.ex. boende, planfrågor, landsbygdsutveckling, kultur, skola och omsorg."

Därtill tar insatserna avstamp i den policy för samverkan med civilsamhället som antogs av kommunfullmäktige 2019-02-18. Policyn avser bland annat att möjliggöra för dialog mellan kommun och medborgare samt att underlätta för medborgares engagemang och delaktighet i kommunen.

Arbetet med medborgarinflytande behöver omprövas både i takt med samhällets förändringar och behov samt med den nya kunskap som utvecklas på området. I linje med detta genomfördes 2021 en tjänstemannautredning om hur medborgarinflytande kan utvecklas i Ekerö kommun. Utredningen har resulterat i ett förslag till handlingsplan med insatser som ska

- öka kunskap och skapa systematik i den kommunala organisationens arbetet med medborgarinflytande.
- öka kunskapen bland medborgare om den kommunala organisationen, dess arbete med medborgarinflytande samt vilka ingångar som finns till påverkan.

De olika åtgärder som motionärerna föreslår besvaras bäst genom att beskriva den organisation som byggts upp för att systematisera arbetet med medborgarinflytande i Ekerö kommun. En sådan beskrivning följer nedan.

Organisation

Samverkansorganet

På strategisk nivå arbetar Samverkansorganet och Styrgruppen för samverkan med civilsamhället och medborgarinflytande med att möjliggöra för samverkan med civilsamhället och ökat medborgarinflytande i Ekerö kommun. Samverkansorganet består av utvecklingsledare eller motsvarande från samtliga förvaltningar. Flera av utvecklingsledarna har utbildats i medborgardialog och andra deltagaraktiva metoder.

I Samverkansorganets arbete ingår att ta fram verktyg som underlättar för medborgarinflytande samt att sprida dessa ut i förvaltningarna. Bland annat har ett utbildningspaket och en guide tagits fram. Syftet är att medarbetare i samtliga förvaltningar i sina uppdrag ska kunna arbeta för medborgares delaktighet och inflytande. Enskilda medborgarinflytandeinsatser beslutas av respektive nämnd, förvaltning och verksamhet.

Samverkansorganet rapporterar till en styrgrupp som består av samtliga förvaltningschefer och som leds av kommundirektören.

Idélabbet

I enlighet med vad motionärerna nämner ingår det i Idélabbets uppdrag att arbeta aktivt med direkta insatser för att möjliggöra för medborgares delaktighet och inflytande. En prioriterad målgrupp är ungdomar, men Idélabbet har även till uppdrag att designa och facilitera dialogprocesser i frågor som rör vuxna medborgare. Sedan start har Idélabbet bland annat arbetat med dialogen för Stenhamra centrum, Träkvista fritidsgårds utemiljö samt en dialog om hur samverkan kring Hovgården kan utvecklas. Förvaltningar och verksamheter som vill öppna upp för medborgarinflytande i specifika processer kan vända sig till Idélabbet för stöd. En annan del av inflytandeuppdraget handlar om att coacha medborgare till att på egen hand och tillsammans med andra genomföra aktiviteter som kommer samhället till gagn. Genom detta möjliggörs för medborgarinflytande underifrån, det vill säga att medborgare själva tar initiativ till samhällsutveckling. I de fall en kommunal verksamhet kan fungera som en samarbetspart möjliggör Idélabbet kontakt med denna.

Idélabbets omvärldsbevakning gällande ungas inflytande visar vikten av en bred ansats där olika metoder, verktyg och tillvägagångssätt används för att nå ut till många. Trösklarna för att gå med i ett ungdomsfullmäktige, ungdomsråd eller ungdomsparlament är relativt höga. I syfte att systematisera arbetet med ungdomsinflytande har Idélabbet istället utvecklat idéambassadörsprogrammet som vänder sig till unga kommuninvånare. Programmet är ett sätt att kanalisera och ta tillvara ungas engagemang och önskade aktiviteter. Inom programmet arrangeras bland annat dialoger där unga möter förtroendevalda och tjänstemän. Idélabbet tar även emot sommarjobbare (ungdomskonsulenter) som får genomgå en kortare projektledarutbildning och som har i uppdrag att genomföra aktiviteter för andra ungdomar. Dessa insatser innehåller komponenter som påminner om hur t.ex. ungdomsråd är organiserade, men tar samtidigt ett större grepp och möjliggör att fler ungdomar kan nås.

Idélabbet har i sin omvärldsbevakning undersökt vilka digitala verktyg som kan användas för att bredda verksamheten och nå ut till fler. År 2019 fick Idélabbets ungdomskonsulenter i uppgift att undersöka hur appar kan användas i Idélabbets arbete. De kom då fram till att andra verktyg har en större räckvidd gentemot målgruppen. I synnerhet lyftes verktyg för sms-frågor. De bedöms därtill vara mer kostnadseffektiva. Arbetet med att implementera

verktyg för sms-frågor fortsätter under 2022-2023. Vad gäller SpeakApp har det tidigare konstaterats att kostnaden för driften av appen är förhållandevis hög.

I samband med att en medarbetare avslutat sin tjänst på Idélabbet anställdes i februari en ungdomskoordinator. Ungdomskoordinatorn ska arbeta uppsökande för att nå unga och inspirera till engagemang både i det fysiska och i det digitala rummet. Därtill ska ungdomskoordinatorn utveckla nya initiativ samt förfina befintliga insatser så att verksamheten når ut till fler.

För ett mer utförligt resonemang kring för- och nackdelar med ungdomsråd och ungdomsfullmäktige hänvisas till motionssvar ”Införande av ungdomsfullmäktige i Ekerö kommun” (2020-08-13).

Rutin för medborgarinflytande

Samverkansorganet har tagit fram en rutin som stöd i kommunens arbete med medborgarinflytande. Rutinen har inkorporerats i kommunens projektmodell och ska genomföras tidigt i verksamheters projekt och processer för att undersöka om och i så fall vilken typ av medborgarinflytande som är lämpligt. Rutinen ska vidare fungera som ett stöd i att definiera vilka målgrupper som ska involveras i insatsen samt underlätta för en systematisk planering. En förutsättning för att rutinen ska öppna upp för en inflytandeinsats är att frågeställningen är påverkansbar och således inte styrs av lagar, regler eller beslut som omöjliggör medborgares påverkan på området.

Utredning om ökat medborgarinflytande i Ekerö kommun

Samverkansorganet genomförde under 2021 en utredning för att undersöka hur arbetet med medborgarinflytande kan utvecklas i Ekerö kommun. Utredningen, som tittar på aktuell forskning, hur andra kommuner arbetar samt hur de specifika förutsättningarna ser ut i kommunen, lades fram för styrgruppen för samverkan med civilsamhället och medborgarinflytande i september 2021.

Utredningen konstaterar i korthet att medborgarinflytande ska vara knutet till den ordinarie demokratiska processen. En grundprincip är att vi inte enbart arbetar *för* utan även *med* medborgarna. Medborgarinflytande kan initieras både uppifrån av kommunen (som vid en medborgardialog eller konsultation) och nedifrån av medborgaren (som genom eget engagemang, Idélabbets verksamhet eller förslag som medborgare lämnar in till kommunen). Om vi ska arbeta med medborgarinflytande på bredden bör vi möjliggöra för båda dessa typer av medborgarinflytande. Andra grundprinciper som beskrivs i forskningen är: inkludering, grad av medborgares påverkan, kunskapsbaserat omdöme och transparens.

I utredningen lyfts åtta rekommendationer som syftar till att

- skapa kommungemensamma rutiner och systematik som gör det lätt för medarbetare att applicera frågan om medborgarinflytande på sina respektive områden.
- tillgängliggöra information om kommunens processer och verksamheter samt öka såväl den fysiska som digitala närvaron i kommunen.
- utveckla och sprida de modeller och verktyg som tagits fram för att möjliggöra för medborgarinflytande bland medborgare, tjänstemän samt förtroendevalda.

Styrgruppen för samverkan med civilsamhället och medborgarinflytande har tagit ställning till rekommendationerna. Medskicket från styrgruppen till Samverkansorganet har resulterat i en handlingsplan med aktiviteter som för närvarande är under utveckling. Det är för tillfället prioriterat att utveckla och sprida de insatser som redan påbörjats och som syftar till att systematisera arbetet med medborgarinflytande och sprida kunskap i den kommunala organisationen. Därtill ska en arbetsgrupp undersöka hur kommunen bättre kan omhänderta förslag och synpunkter från medborgare. Ett förslag på hur detta ska se ut kommer att läggas fram för styrgruppen för samverkan med civilsamhället och medborgarinflytande den 23 maj 2022.

Svar på de olika förslagen/ samlad bedömning

Den samlade bedömningen som ges i motionssvaret, förutsatt det breda utvecklingsarbete som pågår i Ekerö kommun, är att beslutssats 1 om att införa E-förslag bör anses behandlad då arbete pågår med att undersöka ändamålsenliga former för att omhänderta medborgares förslag i kommunen. Beslutssats 2 om att det skapas mobila appar anses behandlad då frågan är under beredning på Idélabbet. Samt vidare att beslutssats 3 och 4 anses behandlade i och med motionssvar "Införande av ungdomsfullmäktige i Ekerö kommun" (2020-08-13) samt befintligt arbete med att utveckla ungdomsinflytandet i kommunen.

Beslutet expedieras till

Kommunstyrelsen

Riccard Slettengren Badiali
Utvecklingsledare

Iréne Hededal
Chef för kultur- och fritidsförvaltningen